

PATVIRTINTA
Gimnazijos direktoriaus 2023 m.
spalio 17 d. įsakymu Nr. VV-155
(gimnazijos direktoriaus 2025 m.
rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. VV-118
redakcija)

BIRŽŲ R. VABALNINKO BALIO SRUOGOS GIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintų 2023-2024 ir 2024-2025 mokslo metų Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų 92-95 ir 111 punktais įteisinta privaloma ugdymo proceso dalis – socialinė-pilietinė veikla.

2. Socialinės – pilietinės veiklos įgyvendinimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtinti 2025-2026 ir 2026-2027 mokslo metų bendrieji ugdymo planai (9 priedas) bei bendrosios programos (2022-08-24 įsakymas Nr. V-1269).

3. Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja 5-8, I g-II g gimnazijos klasių mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimą, įgyvendinimą, vertinimą ir apskaitą gimnazijoje.

3. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, vykdoma laisvu nuo pamokų metu ir padedanti mokiniams ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnių ypatumus, gimnazijos bendruomenės tradicijas, vykdomus projektus, pilietiškumo ugdymo, kultūrinės ir socializacijos programas. Veikla padeda mokiniams praktiškai taikyti žinias, ugdyti vertybines nuostatas, stiprinti bendruomeniškumą ir socialinį atsparumą.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

6. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

- 6.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
- 6.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
- 6.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

7. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

7.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį

orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinų organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

7.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

7.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojančioms, neįgaliesiems, vienišiesiems ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

7.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

8. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, privaloma atlikti 20 pamokų (valandų) socialinės-pilietinės veiklos per mokslo metus. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas.

9. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės vadovo. Mokinys pasirenkia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasingumą ir pridėtinę vertę sau ir gimnazijos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį ir fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos įrodymus „Socialinės-pilietinės veiklos“ apskaitos lape (1 priedas).

10. Mokslo metų pradžioje mokiniai supažindinami su reikalavimais, atliekant socialinę-pilietinę veiklą, ir atsiskaitymo tvarka.

11. Klasės vadovas individualiai ar grupėje konsultuoja mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo, nuolat domisi, kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą.

12. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

- 12.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;
- 12.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsizvelgti į teikiamus siūlymus;
- 12.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;
- 12.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;
- 12.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;
- 12.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas;
- 12.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.
13. Klasės vadovo, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą, pareigos:
- 13.1. paaiškinti socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, gimnazijos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;
- 13.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;
- 13.3. organizuoti konsultacijas, stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviešti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už gimnazijos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip sekasi mokiniams;
- 13.4. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;
- 13.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu ir vertinti mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniam, negavusiam įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.
14. Mokiniam sudaromos sąlygos veiklas atlikti savarankiškai, už gimnazijos ribų, bendradarbiaujant su įmonėmis, organizacijomis. Rekomenduojama socialinę-pilietinę veiklą vykdyti Vabalninko mieste, seniūnijoje veikiančiose įmonėse, organizacijose, nevyriausybinėse organizacijose, jaunimo organizacijose, padėti pagyvenusiems, neįgaliems asmenims.
15. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimą už gimnazijos ribų patvirtina atitinkama įstaiga/organizacija, pateikdama dokumentą su atsakingo asmens parašu ir antspaudu arba pildydama mokinio „Socialinės-pilietinės veiklos“ apskaitos lapą (1 priedas). Mokinys socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti ir atostogų metu.

V SKYRIUS SIŪLOMOS SOCIALINĖS – PILIETINĖS VEIKLOS KRYPTYS

KRYPTIS	VEIKLA
Pilietiško – istorinės atminties puoselėjimo	Aktyvi veikla gimnazijos savivaldoje.
	Valstybinių švenčių, atmintinų dienų ir dalykinių švenčių, žygių organizavimas /aktyvus dalyvavimas
	Aktyvus dalyvavimas kitų organizacijų veikloje (pvz., LMS, Ateitininkų ir kt.).
	Pilietinių iniciatyvų organizavimas/aktyvus dalyvavimas gimnazijoje ir už jos ribų.
Darbinė	Darbas gimnazijos bibliotekoje, skaitykloje, kabinetuose.
	Gimnazijos interjero atnaujinimas, svetingos ir informatyvios aplinkos kūrimas
	Pagalba dalykų mokytojams leidžiant standus (įvairūs maketavimo, teksto rinkimo, fotografavimo darbai
	Patalpų puošimas, reklaminių lankstinukų kūrimas ir leidyba

	Darbas miesto bibliotekoje.
	Pagalba gimnazijos darbuotojams.
Patirtinė	Susitikimų organizavimas su įdomiais ir autoritetingais/konkrečių specialybių žmonėmis
	Mentorystė (Mokinys – Mokiniui, įvairių projektų dalyvių apgyvendinimas ir dalyvio globa bei kt.)
	Projektų rengimas ir įgyvendinimas.
	Klasės valandėlių, renginių organizavimas.
Socialinė ir savanoriška	Savanorystė senelių globos namuose, pagalba senyvo amžiaus bendruomenės nariams
	Savanorystė vaikų ir jaunimo centruose, darželiuose
	Dalyvavimas vaikų dienos centrų veikloje- pagalba rengiant šventes, atliekant namų darbus ir kt.
	Savanorystė „Maisto banko“ bei kitose akcijose
	Pagalba gyvūnų globos namuose
	Savanorystė akredituotose jaunimo organizacijose.
	Savanoriška veikla bendruomenėse.
Ekologinė - aplinkosauginė	Aktyvus dalyvavimas ekologinėse akcijose, pvz, „Darom“, „Miško kuopa“, miškasodyje ir kt.
	Kapinių tvarkymas
	Gimnazijos bei bendruomenių aplinkos puoselėjimas ir tvarkymas.
	Dalyvavimas savivaldybės ar nacionaliniu lygiu vykdomose veiklose, susijusiose su aplinkosauga.
Kita veikla	Atstovavimas gimnazijai rajono bei respublikiniuose konkursuose, olimpiadose, sporto varžybose, žygiuose, koncertinėse programose ir kt.
	Pagalba tvarkant gimnazijos internetinę svetainę
	Pagalba organizuojant gimnazijoje apklausas, tyrimus.
	Pagalba organizuojant renginius gimnazijoje.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Mokinys į aukštesnę klasę keliamas atlikęs socialines – pilietines veiklas ir gavęs įvertinimą „įskaityta“ („įsk“).

17. Šis Aprašas, pasikeitus teisės aktams arba esant būtinybei bendru sutarimu, gali būti peržiūrimas ir koreguojamas.

